

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA EUROPEJSKA

Wymek z konkluzji Rady Europejskiej z dnia 26–27 czerwca 2014 r. dotyczący obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości i pewnych pokrewnych kwestii horyzontalnych

(2014/C 240/05)

[...] Rada Europejska określiła strategiczne wytyczne dotyczące planowania ustawodawczego i operacyjnego na nadchodzące lata w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (zob. rozdział I poniżej), a także odniosła się do pewnych pokrewnych kwestii horyzontalnych. [...]

I. WOLNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

1. Jednym z najważniejszych celów Unii jest stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych i z pełnym poszanowaniem praw podstawowych. Aby to osiągnąć, należy podjąć wspólne środki z zakresu polityki w odniesieniu do azylu, imigracji, granic, współpracy policyjnej i sądowej, zgodnie z Traktatami i odpowiednimi protokołami do nich.
2. Wszystkie wymiary Europy, która chroni swoich obywateli i zapewnia ludziom w Unii i poza nią skuteczne prawa, są z sobą powiązane. Sukces lub niepowodzenie w danej dziedzinie zależą od wyników działania na innych polach, jak również od synergii z pokrewnymi obszarami polityki. Odpowiedzi na wiele wyzwań w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości należy szukać w stosunkach z państwami trzecimi, co wymaga zacieśnienia związków między wewnętrznymi a zewnętrznymi politykami UE. Musi to znaleźć odzwierciedlenie we współpracy między instytucjami i organami UE.
3. Ogólną kwestią priorytetową jest obecnie konsekwentne transponowanie, skuteczne wdrażanie i konsolidowanie istniejących instrumentów prawnych i środków z zakresu polityki w oparciu o poprzednie programy. Intensyfikacja współpracy operacyjnej, przy wykorzystaniu potencjału innowacji w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwiększanie roli poszczególnych agencji UE i zapewnianie strategicznego wykorzystywania środków finansowych UE będą mieć pod tym względem kapitalne znaczenie.
4. Dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w najbliższych latach będzie bezwzględnie wymagał zapewnienia ochrony i promowania praw podstawowych, w tym ochrony danych; jednocześnie trzeba będzie się odnieść do kwestii bezpieczeństwa, również w stosunkach z państwami trzecimi, oraz przyjąć do 2015 r. solidne ogólne ramy UE w zakresie ochrony danych.
5. Stojąc przed takimi wyzwaniami, jak brak stabilności w wielu częściach świata oraz ogólnoswiatowe i europejskie tendencje demograficzne, Unia potrzebuje skutecznej i dobrze zarządzanej polityki w odniesieniu do migracji, azylu i granic, kierującej się traktatowymi zasadami solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności, zgodnie z art. 80 TFUE i przy jego skutecznym wykonaniu. Potrzebne jest kompleksowe podejście optymalizujące korzyści wynikające z legalnej migracji i zapewniające ochronę potrzebującym, a jednocześnie umożliwiające zdecydowane postępowanie wobec nielegalnej migracji i efektywne zarządzanie zewnętrznymi granicami UE.

6. Aby nadal przyciągać osoby utalentowane i wykwalifikowane, Europa musi opracować strategię służącą maksymalizacji szans na legalną migrację poprzez spójne i skuteczne przepisy; strategię tę miałyby także opierać się na wnioskach z dialogu z przedsiębiorcami i partnerami społecznymi. Unia powinna także wspierać wysiłki państw członkowskich na rzecz realizowania aktywnych polityk integracyjnych, które sprzyjają spójności społecznej i dynamizują gospodarkę.
 7. Zaangażowanie Unii na rzecz ochrony międzynarodowej wymaga mocnej europejskiej polityki azylowej opartej na solidarności i odpowiedzialności. Pełna transpozycja i skuteczne wprowadzenie w życie wspólnego europejskiego systemu azylowego jest absolutnym priorytetem. Skutkiem tych działań powinny być wysokie wspólne standardy i zacieśnienie współpracy, co stworzy równe warunki działania, w których osoby ubiegające się o azyl będą korzystać w całej Unii z tych samych gwarancji procesowych i takiej samej ochrony. Jednocześnie należy wzmocnić rolę Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), w szczególności przez propagowanie jednolitego stosowania dorobku prawnego. Zbliżenie praktyk doprowadzi do zwiększenia wzajemnego zaufania i umożliwi podjęcie kolejnych kroków w przyszłości.
 8. Zajęcie się pierwotnymi przyczynami nielegalnych przepływów migracyjnych stanowi bardzo ważny aspekt polityki migracyjnej UE. Wraz z zapobieganiem nielegalnej migracji i działaniami wobec niej pomoże uniknąć śmierci migrantów podejmujących ryzykowne wyprawy. Trwałe rozwiązanie można wypracować tylko przez zintensyfikowanie współpracy z krajami pochodzenia i krajami tranzytu, w tym poprzez pomoc w zwiększaniu ich zdolności w zakresie zarządzania migracjami i granicami. Polityki migracyjne muszą stać się o wiele mocniejszą integralną częścią polityki zewnętrznej i polityki rozwojowej Unii, w których stosuje się zasadę „więcej za więcej” i wykorzystuje globalne podejście do kwestii migracji i mobilności. W centrum uwagi powinny znaleźć się następujące kwestie:
 - wzmocnienie i rozszerzenie regionalnych programów ochrony, zwłaszcza w pobliżu regionów pochodzenia, w ścisłej współpracy z Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (Biurem UNHCR); zwiększenie wkładu w globalne działania w zakresie przesiedleń, w szczególności w obliczu przedłużającego się kryzysu w Syrii,
 - bardziej zdecydowane zajęcie się problemem przemytu ludzi i handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem krajów i szlaków o znaczeniu priorytetowym,
 - ustanowienie skutecznej wspólnej polityki powrotowej i egzekwowanie obowiązków readmisyjnych określonych w umowach z państwami trzecimi,
 - pełna realizacja działań określonych przez Śródziemnomorską Grupę Zadaniową.
 9. Strefa Schengen, umożliwiająca ludziom podróżowanie bez kontroli na granicach wewnętrznych, oraz coraz większa liczba osób przybywających do UE wymagają efektywnego zarządzania wspólnymi granicami zewnętrznymi UE w celu zapewnienia skutecznej ochrony. Unia musi uruchomić wszystkie narzędzia, którymi dysponuje, by wesprzeć państwa członkowskie w realizacji ich zadania. W tym celu:
 - należy zmodernizować zintegrowane zarządzanie granicami zewnętrznymi w sposób racjonalny pod względem kosztów, tak aby zapewnić inteligentne zarządzanie granicami z wykorzystaniem systemu wjazdu/wyjazdu oraz programu rejestrowania podróżnych i przy wsparciu nowej agencji ds. wielkoskalowych systemów informatycznych (eu-LISA),
 - agencja Frontex, jako instrument europejskiej solidarności w dziedzinie zarządzania granicami, powinna zintensyfikować swoją pomoc operacyjną – w szczególności by wspierać państwa członkowskie borykające się ze znaczną presją na granicach zewnętrznych – i zwiększyć swoją zdolność reagowania na szybkie zmiany w przepływach migracyjnych, w pełni wykorzystując przy tym nowy europejski system nadzorowania granic (Eurosur),
 - w kontekście długoterminowego rozwoju agencji Frontex należy zbadać możliwość utworzenia europejskiego systemu straży granicznych w celu zwiększenia zdolności w zakresie kontroli i nadzoru na naszych granicach zewnętrznych.
- Jednocześnie trzeba unowocześnić wspólną politykę wizową przez ułatwienie legalnego podróżowania i wzmocnienie lokalnej konsularnej współpracy schengenkiej, utrzymując przy tym wysoki poziom bezpieczeństwa i wprowadzając w życie nowy system zarządzania strefą Schengen.

10. Konieczne jest zagwarantowanie obywatelom Europy rzeczywistej przestrzeni bezpieczeństwa dzięki operacyjnej współpracy policji i dzięki zapobieganiu poważnej i zorganizowanej przestępczości, w tym handlowi ludźmi i przemytowi ludzi oraz korupcji, jak również zwalczaniu tych zjawisk. Potrzebna jest jednocześnie skuteczna polityka UE w zakresie zwalczania terroryzmu, która sprawi, że wszystkie zainteresowane podmioty podejmą ścisłą współpracę, i która połączy wewnętrzne i zewnętrzne aspekty walki z terroryzmem. W tym kontekście Rada Europejska potwierdza znaczenie roli, jaką odgrywa Koordynator UE ds. Zwalczania Terroryzmu. Walcząc z przestępczością i terroryzmem, Unia powinna wspierać organy krajowe przez uruchamianie wszystkich instrumentów współpracy sądowej i policyjnej, a Europol i Eurojust powinny odgrywać wzmocnioną rolę koordynującą; w tym celu Unia powinna podjąć m.in. poniższe działania:
- dokonać przeglądu i aktualizacji strategii bezpieczeństwa wewnętrznego do połowy 2015 r.,
 - usprawnić transgraniczną wymianę informacji, w tym na temat danych z rejestrów karnych,
 - kontynuować prace nad kompleksowym podejściem do bezpieczeństwa cybernetycznego i cyberprzestępczości,
 - zapobiegać radykalizacji i ekstremizmowi oraz podjąć działania w celu zajęcia się zjawiskiem zagranicznych bojowników, w tym przez skuteczne stosowanie istniejących instrumentów prawnych do ogólnounijnego alarmowania oraz rozwijanie instrumentów, takich jak unijny system danych dotyczących przelotu pasażera.
11. Sprawne funkcjonowanie prawdziwej europejskiej przestrzeni sprawiedliwości z poszanowaniem różnych systemów i tradycji prawnych istniejących w poszczególnych państwach członkowskich ma wielkie znaczenie dla UE. W tym względzie należy nadal umacniać wzajemne zaufanie w odniesieniu do swoich systemów wymiaru sprawiedliwości. Skuteczna europejska polityka w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości przyczyni się do wzrostu gospodarczego przez wspieranie przedsiębiorstw i konsumentów w korzystaniu z wiarygodnego otoczenia biznesowego w ramach rynku wewnętrznego. Potrzebne są dalsze działania, aby:
- propagować spójność i jasność prawodawstwa UE w odniesieniu do obywateli i przedsiębiorstw,
 - uprościć dostęp do wymiaru sprawiedliwości; propagować skuteczne środki prawne oraz wykorzystywać innowacje technologiczne, w tym korzystanie z e-sprawiedliwości,
 - podejmować dalsze starania na rzecz wzmocnienia praw osób oskarżonych i podejrzanych w postępowaniach karnych,
 - przeanalizować wzmocnienie praw osób, zwłaszcza dzieci, w postępowaniach w celu ułatwienia egzekwowania wyroków w dziedzinie prawa rodzinnego oraz w sprawach cywilnych i handlowych mających skutki transgraniczne,
 - wzmocnić ochronę ofiar,
 - poczynić postęp we wzajemnym uznawaniu decyzji i wyroków w sprawach cywilnych i karnych,
 - zintensyfikować wymianę informacji między organami państw członkowskich,
 - zwalczać nieuczciwe praktyki i eliminować szkody dla budżetu UE, w tym przez poczynienie postępów w negocjacjach dotyczących Prokuratury Europejskiej,
 - ułatwiać działania transgraniczne i współpracę operacyjną,
 - zintensyfikować szkolenia dla praktyków,
 - wykorzystywać wiedzę fachową, którą dysponują stosowne agencje UE, takie jak Eurojust i Agencja Praw Podstawowych.
12. Należy chronić – również przed ewentualnym niewłaściwym wykorzystaniem lub nieuczciwymi roszczeniami – prawo obywateli UE do swobodnego przemieszczania się oraz pobytu i pracy w innych państwach członkowskich, które to prawo jest jedną z podstawowych wolności Unii Europejskiej.
13. Rada Europejska wzywa instytucje UE i państwa członkowskie, by zapewniły podjęcie właściwych działań ustawodawczych i operacyjnych w następstwie tych wytycznych; w 2017 r. przeprowadzi stosowny przegląd śródkresowy.
-